

U Z N E S E N I E

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky Jany Urbanovej a členov senátu JUDr. Yvety Dzugasovej a Mgr. Anny Mihálikovej, v spore **žalobcov: 1/ Miroslav Ďug, nar. [REDACTED], 013 32 [REDACTED], 2/ Ingrid Ďugová, nar. [REDACTED], 013 32 [REDACTED], právne zastúpení: Združenie na ochranu práv občanov - AVES, IČO: 50 252 151, Jána Poničana 9, 829 48 Bratislava,** proti **žalovanému: Prvá stavebná sporiteľňa, a. s., IČO: 31 335 004, Bajkalská 30, 829 48 Bratislava,** o **určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverovej zmluvy a o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia**, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č.k. 25C/9/2018-87 zo dňa 12.12.2018, takto

r o z h o d o l :

Uznesenie Okresného súdu č.k. 25C/9/2018-87 zo dňa 12.12.2018 **p o t v r d z u j e .**

O d ô v o d n e n i e

1. Napadnutým uznesením okresný súd podľa § 325 ods. 2 písm. c), d) CSP nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil žalovanému dočasne, do právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci samej, povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva predajom zálohu na dobrovoľnej dražbe - nehnuteľností, zapísaných na liste vlastníctva č. 5095, katastrálneho územia Dlhé Pole, obec Dlhé Pole, okres Žilina, parcely registra "C", parcelné č. 2426 zastavané plochy a nádvoria o výmere 279 m², parcelné č. 2427 zastavané plochy a nádvoria o výmere 235 m², parcelné č. 2428 záhrady o výmere 101 m², parcelné č. 2429 zastavané plochy a nádvoria o výmere 602 m², stavba: rodinný dom súpisné číslo 190 na parcele číslo 2427 a rodinný dom súpisné číslo 191 na parcele č. 2429, vlastník: Ďug Miroslav r. Ďug a Ingrid Ďugová, r. Haffnerová, spoluvlastnícky podiel: 1/1 (I. veta výroku). Zároveň uviedol, že o náhrade trov konania súd rozhodne v konečnom rozhodnutí vo veci samej (II. veta výroku).

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že podaním doručeným súdu dňa 16.10.2017 (správne má byť uvedené dňa 13.03.2018 – poznámka odvolacieho súdu) sa žalobcovia do rozhodnutia súdu vo veci samej domáhajú určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti Zmluvy o úvere č. 3345932704 zo dňa 07.09.2016. V rámci predmetného podania žalobcovia zároveň žiadali, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým by súd až do rozhodnutia vo veci samej uložil žalovanému povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva predajom zálohu na dobrovoľnej dražbe - nehnuteľností, zapísaných na liste vlastníctva č. 5095, katastrálneho územia Dlhé Pole, obec Dlhé Pole, okres Žilina, parcely registra "C", parcelné č. 2426 zastavané plochy a nádvoria o výmere 279 m², parcelné č. 2427 zastavané plochy a nádvoria o výmere 235 m², parcelné č. 2428 záhrady o výmere 101 m², parcelné č. 2429 zastavané plochy a nádvoria o výmere 602 m², stavba: rodinný dom súpisné číslo 190 na parcele číslo 2427 a rodinný dom súpisné číslo 191 na parcele č. 2429, vlastník: Ďug Miroslav r. Ďug a Ingrid Ďugová r. Haffnerová, spoluvlastnícky podiel: 1/1.

3. Z listu vlastníctva č. 5095, k.ú. Dlhé Pole predloženým súdu žalobcami v rade 1/ a 2/ (ďalej aj „žalobcovia“) mal súd osvedčené, že žalobcovia sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností: domu súp. č. 190 a domu a vedľajšej stavby súp. č. 191, postavenom na pozemku parc. č. 2426, 2427, 2428, 2429, vedené na LV č. 5095. Osvedčenú mal aj skutočnosť, že k predmetným nehnuteľnostiam bolo zriadené záložné právo v prospech žalovaného na základe Zmluvy o zriadení záložného práva č. V 7990/2016 zo dňa 12.10.2016. Konajúci súd mal ďalej osvedčené, že vo vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam začal žalovaný s výkonom záložného práva na základe listu žalovaného adresovaným žalobcom zo dňa 06.02.2018 - Oznámenie o začatí výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby.

4. Prvoinštančný súd mal po oboznámení sa so žalobou, návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia a listín priložených k návrhu osvedčenú potrebu neodkladnej úpravy pomerov medzi žalobcami a žalovaným. V návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia opísané skutočnosti osvedčujú dôvodnosť nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana (ochrana vlastníckeho práva žalobcov) a opísané rozhodujúce skutočnosti odôvodňujú potrebu neodkladnej úpravy pomerov medzi týmito stranami neodkladného opatrenia. Súd konštatoval, že v danom prípade sú splnené všetky zákonné predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia a preto návrhu žalobcov na jeho nariadenie v celom rozsahu vyhovel.

5. Citujúc ust. § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2 písm. c), d), § 330 ods. 1 a § 334 CSP okresný súd konštatoval, že z listu vlastníctva č. 5095, k.ú. Dlhé Pole mal súd osvedčené, že bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností: domu súp. č. 190 a domu a vedľajšej stavby súp. č. 191, postavenom na pozemku parc. č. 2426, 2427, 2428, 2429, vedené na LV č. 5095, sú žalobcovia 1/ a 2/. Zároveň má súd preukázané že k predmetným nehnuteľnostiam bolo zriadené záložné právo pre žalovaného na základe Zmluvy o zriadení záložného práva podľa V 7990/2016 zo dňa 12.10.2016. Súd má rovnako preukázané, že k predmetným nehnuteľnostiam začal výkon záložného práva na základe listu žalovaného žalobcom 1/ - 2/ zo dňa 06.02.2018 a to z Oznámenia o začatí výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby. Súd na základe úradnej činnosti vykonal lustráciu v katastri nehnuteľnosti prostredníctvom katastrálneho portálu a zistil, že

žalobcovia 1/ - 2/ vlastní len nasledovnú nehnuteľnosť: domu súp. č. 190 a domu a vedľajšej stavby súp. č. 191, postavenom na pozemku parc. č. 2426, 2427, 2428, 2429, vedené na LV č. 5095. Žalobcovia 1/ - 2/ prostredníctvom podania, ktoré bolo doručené tunajšiemu súdu dňa 16.07.2018 uviedli, že dražená nehnuteľnosť je ich obydlie a výsledkom dobrovoľnej dražby má byť strata hlavného obydlia žalobcov a ich rodiny. Súd na základe vykonanej lustrácie a tvrdenia žalobcov 1/ - 2/ mal za osvedčené, že jedná o jediné obydlie žalobcov.

V danej veci sa žalobcovia domáhajú nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd uložil žalovanému, a to záložnému veriteľovi povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva. Žalobcovia sú bezpodielovými spoluvlastníkmi predmetných nehnuteľností. Záložný veriteľ začal výkon záložného práva podľa zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách. Pri zohľadnení všetkých relevantných okolností prípadu v danom štádiu súd zhodnotil situáciu ako dôvod na dočasné obmedzenie záložného práva žalovaného uložením mu povinnosti zdržať sa výkonu záložného práva zriadeného na dotknutých nehnuteľnostiach, ktorým rozhodnutím sa v podstate poskytuje žalobcom 1/ - 2/ dočasná ochrana pred stratou obydlia, pretože sa dočasne, do rozhodnutia súdu vo veci samej, odloží výkon záložného práva žalovaného. V prípade výkonu záložného práva by totiž mohlo byť zmarené, prípadne sťažené uplatnenie práv žalobcov 1/ - 2/, čím hrozí nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Nariadené neodkladné opatrenie nie je pritom neprimeraným zásahom do práv žalovaného, pretože má len dočasný charakter a nemení sa ním podstata vecného práva žalovaného - záložného práva k nehnuteľnostiam. Nariadením tohto neodkladného opatrenia sa teda nevytvorí nenávratný a nenapraviteľný stav v právnych vzťahoch strán sporu, iba sa dočasne odloží možný výkon záložného práva žalovaného. V dôsledku nariadeného neodkladného opatrenia ani nevznikne neprimeraná ujma na strane žalovaného, ani nevznikne neprimeraná výhoda na strane žalobcov. Súd po oboznámení sa so žalobou, návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia a listín priložených k návrhu konštatuje, že pri skúmaní podmienok pre rozhodnutie o nariadení neodkladného opatrenia mal súd osvedčený skutkový stav tak ako ho opísali žalobcovia 1/ - 2/ a rovnako mal osvedčenú potrebu neodkladnej úpravy pomerov medzi žalobcami 1/ - 2/ a žalovaným. Po oboznámení sa s dôvodmi uvedenými v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia ako aj s listinnými dôkazmi predloženými žalobcami 1/ - 2/ súd dospel k záveru, že žalobcovia 1/ - 2/ osvedčili odôvodnenosť svojho nároku na nariadenie neodkladného opatrenia, keďže prípadným ďalším konaním žalovaného by mohli byť poškodené ich záujmy a práva. Žalobcovia 1/ - 2/ uzatvorili s Prvou stavebnou sporiteľňou, a.s., IČO:31 335 004, Bajkalská 30, Bratislava dňa 07.09.2016 Zmluvu o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok. Z povahy zmluvných strán, predmetu podnikateľskej činnosti a v konečnom dôsledku aj z obsahu tejto zmluvy je zrejmé, že ide o spotrebiteľskú zmluvu a teda o vzťah medzi spotrebiteľom na jednej strane a dodávateľom na strane druhej v zmysle § 52 a nasl. OZ. Zmluva medzi žalobcami 1/ - 2/ a žalovaným bola uzavretá, obsahujú mnohé dojednania, ktoré odôvodňujú pochybnosti, že zmluva, resp. zmluvy obsahujú neprijateľné zmluvné podmienky a vytvárajú značnú disproporciu postavenie zmluvných strán. Žalovaný pristúpil k aktívnemu výkonu záložného práva. Týmto postupom žalovaný nepochybne smeruje k výkonu záložného práva a vlastnícke právo žalobcov 1/ - 2/ k založenej nehnuteľnosti je priamo ohrozené, keďže nedôvodným výkonom záložného práva by došlo k nenávratnej ujme na právach a oprávnených záujmoch žalobcov 1/ - 2/. Samotnou realizáciou dobrovoľnej dražby pokiaľ by súd neposkytol ochranu žalobcom 1/ - 2/ formou neodkladného opatrenia by mohli byť zbavení súdnej kontroly ex offio čo by nebolo v súlade s právom Európskej únie.

Vzhľadom na uvádzané skutočnosti zo strany žalobcov, súd má za to, že v návrhu opísané skutočnosti osvedčujú dôvodnosť nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana (ochrana vlastníckeho práva žalobcov) a opísané rozhodujúce skutočnosti odôvodňujú potrebu neodkladnej úpravy pomerov medzi týmito stranami neodkladného opatrenia.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd s poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia konštatuje, že sú splnené predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia a preto návrhu žalobcov 1/ - 2/ na jeho nariadenie v celom rozsahu vyhovel.

6. Zároveň súd prvej inštancie vyslovil, že o náhrade trov konania o nariadenie neodkladného opatrenia bude rozhodnuté v konečnom rozhodnutí vo veci samej (§ 262 ods. 1 CSP).

7. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, ktorý sa domáhal jeho zmeny tak, že odvolací súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu zamietne.

Odvolateľ považoval napadnuté uznesenie za nesprávne z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. d) a h) CSP. Uviedol, že návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia a žalobou doručenou súdu dňa 13.03.2018 sa žalobcovia domáhajú v časti návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa výkonu záložného práva v rozsahu prvého výroku napadnutého uznesenia a v časti žaloby vo veci samej vyslovenia, že Zmluva o úvere č. 3345932704, uzatvorená medzi žalovaným a žalobcom dňa 07.09.2016, je bezúročná a bez poplatkov. Podľa názoru žalobcu, v danom prípade neboli splnené podmienky pre vydanie napadnutého uznesenia. Poukázal na to, že súd prvej inštancie už dňa 14.05.2018 vydal uznesenie č.k. 25C/9/2018-40, ktorým žalovanému uložil totožnú povinnosť, ako to učinil i v aktuálne napadnutom uznesení. Na základe odvolania žalovaného proti označenému rozhodnutiu Krajský súd v Žiline uznesením sp.zn. 6Co/261/2018 zo dňa 06.11.2018 zrušil uznesenie okresného súdu z dôvodu jeho nesprávnosti a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň odvolací súd v bode 23 odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol, že úlohou súdu prvej inštancie bude vysporiadať sa s otázkou splnenia, resp. nesplnenia zákonných podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia a zároveň s tvrdeniami sporových strán prezentovaných v rámci odvolacieho konania. V bode 22 odôvodnenia svojho rozhodnutia odvolací súd uviedol, že žalobcovia do vydania uznesenia odvolacieho súdu neosvedčili, či žalovanému naďalej platia aspoň splátky úveru bez úrokov a bez poplatkov. Okresný súd sa týmto atribútom vo svojom rozhodnutí vôbec nezaoberal, a to ani v súvislosti s aktuálne vydaným napadnutým uznesením. Pokiaľ by bol okresný súd skúmal uvedenú skutočnosť, zistil by, že žalobcovia neosvedčili, že by naďalej platili žalovanému splátky úveru, aj keď bez úrokov a bez poplatkov. Žalobcovia totiž žalovanému uhradili poslednú splátku na zaplatenie úveru dňa 22.06.2017, teda pred viac ako 18 mesiacmi. Je teda zrejmé, že možnosti vyriešiť situáciu ohľadom záväzku žalobcov voči žalovaným inak, než výkonom záložného práva, je možné dôvodne pochybovať. Z uvedeného hľadiska je neodkladné opatrenie nariadenie napadnutým uznesením nad rámec prípustnosti, zasahuje do práv žalovaného v podobe domôcť sa uspokojenia svojej pohľadávky výkonom záložného práva. Navyiac, okresný súd vo svojom rozhodnutí neskúmal, aký má predmet sporu vo veci samej, teda určenie úveru za bezúročný a bez poplatkov, vzťah k právu žalovaného vykonať záložné právo na uspokojenie svojej pohľadávky. Vzťah k predmetu sporu vo veci samej k opodstatneniu nariadeného neodkladného opatrenia je nevyhnutné skúmať z dôvodu princípu proporcionality a dočasnosti nariadeného neodkladného opatrenia. Tak, ako vyplýva z obsahu napadnutého uznesenia v zmysle § 333 CSP, neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené. Okresný súd vo výroku I. svojho uznesenia nariadil neodkladné opatrenia, ktorého trvanie stanovil do právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci samej. Z uvedeného je zrejmé, že neodkladné opatrenie nariadené napadnutým uznesením zanikne momentom právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci samej. Je teda zrejmé, že bez ohľadu na výsledok rozhodnutia vo veci samej, t.j. bez ohľadu na to, či budú žalobcovia vo veci úspešní, alebo ich žaloba bude zamietnutá. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia je zrejmé, že okresný súd ignoroval aj požiadavku potreby skúmania vzťahu žaloby žalobcov vo veci samej a práva žalovaného vykonať záložné právo. Podľa názoru odvolateľa, medzi žalobným petitom a právom žalovaného vykonať záložné právo nie je žiaden súvis, inak povedané, žalobný návrh žalobcov sa práva žalovaného vykonať záložné právo netýka a toto právo žalovaného nebude rozhodnutím súdu vo veci samej dotknuté. Predmet konania vo veci samej (určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru) sa nijako nedotýka oprávnenia žalovaného vykonať záložné právo zriadené na zabezpečenie splatnej pohľadávky žalovaného voči žalobcom. Nie je zrejmé, na základe čoho súd prvej inštancie rozhodol tento vzťah neskúmať. Potreba preskúmania takéhoto vzťahu mu mala navyiac vyplývať z odôvodnenia jeho rozhodnutia. Hoci okresný

súd v odôvodnení napadnutého uznesenia konštatoval, že neodkladné opatrenie je právnym inštitútom, ktorého účelom je dočasná úprava niektorých právnych vzťahov medzi stranami sporu, a teda nie je konečným rozhodnutím, ale upravuje pomery iba dočasne, do momentu definitívne usporiadania týchto pomerov o rozhodnutí vo veci samej a že účelom neodkladného opatrenia je poskytnutie ochrany práv alebo zabráneniu vytvorenia nenávratného vzťahu, ktorý by mohol nastať do momentu, kým súd o takomto nároku právoplatne meritórne rozhodne. Podľa názoru okresného súdu je vzťah k obsahu neodkladného opatrenia a konania vo veci samej nepochybný. Odvolateľ však konštatoval, že napadnutým uznesením súd prvej inštancie poskytuje ochranu nároku, o ktorom súd v zmysle podanej žaloby nebude rozhodovať v konaní vo veci samej. Je teda jedno, či súd žalobe žalobcov vyhovie a vysloví, že poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov, alebo ju zamietne. Takýto výrok rozhodnutia vo veci samej nebude mať preto žiadny vplyv na oprávnenie žalovaného vykonať záložné právo. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia nebola teda žalobcami osvedčená potreba dočasnej úpravy vzťahov ohľadom výkonu záložného práva medzi žalobcami a žalovanými. Súd prvej inštancie neskúmal náležite predmet konania vo veci samej vymedzený žalobným návrhom, výsledkom čoho bolo nariadenie neodkladného opatrenia v prípade, v ktorom to nebolo možné.

8. Žalobcovia sa k odvolaniu žalovaného nevyjadrili.

9. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas oprávnenou stranou súdneho konania (§ 362 ods. 1 CSP, § 359 CSP), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 2, § 357 písm. d) CSP) preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 379 CSP a bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 a contrario napadnuté uznesenie vo výrokoch I. a II. v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

10. Odvolací súd preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v potvrdzujúcej časti sa v plnom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. V tejto časti okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 236 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj krajský súd. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní v tej časti, v ktorej uznesenie okresného súdu potvrdil, obmedzil na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

11. Prioritne treba uviesť, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia bol podaný v konaní o žalobe, ktorou sa žalobcovia domáhajú určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, uzavretého medzi stranami sporu dňa 07.09.2016 pod č. 3345932704.

12. Za nevyhnutné považuje krajský súd zdôrazniť, že odvolací prieskum je striktne vymedzený odvolacími dôvodmi formulovanými v podanom opravnom prostriedku a prípadne ďalšia argumentácia vo vyjadreniach nie je pre rozhodovanie odvolacieho súdu relevantná (§ 365 ods. 3 CSP). Okrem toho z ust. § 329 ods. 2 CSP, vyplýva, že pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie, t.j. ku dňu 12.12.2018.

13. Ustanovenie § 325 ods. 1 CSP upravuje dva zákonné dôvody pre nariadenie neodkladného opatrenia, a to: 1/ je potrebné bezodkladne upraviť pomery strán alebo 2/ ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

14. Dokazovanie v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia nie je dokazovaním v rozsahu vyžadovanom v základnom konaní. To je pojmovo vylúčené. Toto dokazovanie preto teória práva označuje ako osvedčovanie. Na rozdiel od dokazovania, osvedčovanie znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Pri ich zisťovaní súd neprihliada a ani nemusí prihliadať na všetky procesné formality, ako je to pri riadnom procesnom dokazovaní. Výsledkom takého postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, javia ako nanajvýš pravdepodobné. Aj v tomto konaní je strana povinná označiť tvrdenia a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, pokiaľ mieni byť úspešná (§ 149 CSP a nasl.). Všetky zásady dokazovania platné v civilnom procese sa však nemôžu uplatniť v celej šírke s ohľadom na potrebu poskytnutia rýchlej a účinnej ochrany práv, ktoré majú byť predmetom nariadeného neodkladného opatrenia.

15. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že jeho nariadenie je podľa zákonných predpokladov prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi stranami a tieto vyžadujú neodkladnú úpravu. Zároveň sa v právnych vzťahoch medzi stranami nesmie vytvoriť nenávratný stav a nesmie sa neprimeraným spôsobom zasahovať do týchto pomerov.

16. Žiada sa uviesť, že vlastnícke právo a jeho výkon možno podrobiť istým obmedzeniam, avšak len pri zachovaní princípu proporcionality. Princíp proporcionality jednak tvorí konštantnú súčasť judikatúry Ústavného súdu SR, ESLP a Súdneho dvora ES a jednak je výslovne zakotvený aj v Ústave SR, keď podľa čl. 13 ods. 4 Ústavy SR pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí prihliadať na ich podstatu a zmysel, pričom takéto obmedzenia sa smú použiť len na ustanovený cieľ.

17. Zachovanie princípu proporcionality predpokladá, že k zásahu do základného práva alebo slobody dôjde iba (1) na účel realizácie niektorého z legitímnych cieľov, a (2) v miere, ktorá je pre takúto realizáciu nevyhnutná, pričom zároveň nesmie ísť o zásah do podstaty dotknutého základného práva. Inými slovami, zvolené nástroje obmedzenia základného práva musia jednak sledovať prípustný cieľ a jednak musia byť tomuto cieľu primerané, pričom hranicu, za ktorou už nemožno hovoriť o prípustnom obmedzení vlastníckeho práva, predstavuje taká intenzita zásahu do dotknutého základného práva, ktorá sa dotýka jeho podstaty.

18. Z obsahu spisového materiálu odvolací súd zistil, že žalobcovia sa podanou žalobou domáhajú určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti Zmluvy o úvere č. 3345932704 zo dňa

07.09.2016, uzavretej medzi žalovaným ako veriteľom a žalobcami ako dlžníkmi. Zároveň dňa 31.08.2016 označené zmluvné strany, a to žalovaný v pozícii záložného veriteľa a žalobcovia v rade 1/ a 2/ ako záložcovia, uzatvorili zmluvu o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok, predmetom ktorej je zriadenie záložného práva na zabezpečenie zaplatenia pohľadávky a jej príslušenstva (istiny úveru spolu s úrokmi, úrokmi z omeškania, poplatkami podľa platného sadzobníka poplatkov a tiež nákladmi a poplatkami súvisiacimi s realizáciou záložného práva a s vymáhaním pohľadávky) vzniknutej z úveru poskytnutého na základe Zmluvy o úvere č. 3345932704 a 3345932405 zo dňa 07.09.2016, uzatvorenej medzi veriteľom Prvá stavebná sporiteľňa, a.s. a stavebným sporiteľom – Miroslavom Ďugom, r.č.: 621126/6578, bytom 013 32 Dlhé Pole 191 s tým, že záložné právo bolo zriadené aj na pohľadávku s príslušenstvom, ktorá vznikne záložnému veriteľovi v prípade vyhlásenia mimoriadnej splatnosti alebo odstúpenia od zmluvy o úvere označenej v bode 1 tohto článku alebo na pohľadávku s príslušenstvom na vydanie bezdôvodného obohatenia vzniknutého z dôvodu plnenia veriteľa z neplatného právneho úkonu, resp. z plnenia správneho úkonu, ktorý odpadol v súvislosti so zmluvou o úvere označenou v bode 1 tohto článku. Výška úveru poskytnutého veriteľom predstavuje sumu 63.393,66 eur a táto istá suma je súčasne zmluvnými stranami považovaná za najvyššiu hodnotu istiny, do ktorej sa pohľadávka záložného veriteľa zabezpečuje. Zároveň záložcovia Ingrid Ďugová a Miroslav Ďug prehlásili, že sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností v celku a majú dispozičné právo k nehnuteľnému majetku zapísanému na LV č. 5095 v k.ú. Dlhé Pole, a to rodinného domu číslo súp. stavby 191, stojacom na C-KN parc.č. 2429, C-KN parc.č. 2426 – zastavané plochy a nádvorcia o výmere 279 m², C-KN parc.č. 2428 – záhrady o výmere 102 m² a C-KN parc.č. 2429 – zastavané plochy a nádvorcia o výmere 602 m² a tento nehnuteľný majetok dávajú do zálohu a zriaďujú k nemu záložné právo pre záložného veriteľa, ktorý toto právo prijíma. Uvedené záložné právo je vyznačené aj na vyššie uvedenom liste vlastníctva k predmetu zálohu.

19. Predmetom konania Okresného súdu Žilina sp.zn. 25C/9/2018 je sporom medzi stranami o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru. Žalobcovia na obranu svojich práv (vlastníckych a užívacích) podali na súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa v podstate domáhajú odkladu výkonu záložného práva žalovaného k označeným nehnuteľnostiam, až do času, kým nebude súdom rozhodnuté vo veci samej. Odvolací súd (zhodne so súdom prvej inštancie) dospel k záveru, že žalobcovia v danom prípade dostatočne osvedčili všetky zákonné podmienky nevyhnutné pre poskytnutie požadovanej predbežnej ochrany (existenciu právneho vzťahu medzi žalobcami a žalovaným, neodkladnosť požadovanej úpravy pomerov), ktoré súd prvej inštancie zahrnul do bodu I. výroku napadnutého uznesenia a správne vyhodnotil v odôvodnení napadnutého uznesenia. Na ich základe dospel súd prvej inštancie k správne mu záveru, že až do právoplatnosti meritórneho rozhodnutia je dôvodné upraviť pomery medzi žalobcami v rade 1/ a 2/ a žalovaným. Primárne je potrebné zdôrazniť, v danom prípade u označených nehnuteľností sa skutočne jedná o jediné obydlie žalovaných, ktoré podlieha osobitnému režimu ochrany a tiež to, že predmet sporu (určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru) má jednoznačne vzťah k právo žalovaného vykonať záložné právo v prospech uspokojenia jeho pohľadávky. Žalobcom totiž nemôže byť jedno, v akej výške žalovaný uspokojí svoj nárok výkonom záložného práva (je nepochybné, že suma, ktorá zodpovedá istine poskytnutého úveru, po prípadnom vyslovení bezúročnosti a bezpoplatkovosti konajúcim súdom by bola výrazne nižšia

než suma, ktorá tieto poplatky a úroky zahŕňa. Nemožno preto súhlasiť s odvolacou námietkou žalovaného, že nariadené neodkladné opatrenie nemá žiaden vzťah k predmetu sporu. Za daných okolností i krajský súd dospel k záveru, že v danom prípade nariadením navrhovaného neodkladného opatrenia nedochádza k neprimeranému zásahu do právnych vzťahov medzi stranami sporu a tiež je poskytnutá žalobcom ochrana pred stratou bývania ako jedného z najvýznamnejších zásahov do práva na rešpektovanie obydlia. Každý, komu takýto vážny zásah hrozí, musí mať v podstate možnosť predložiť primeranosť takéhoto opatrenia na súdne preskúmanie (rozsudok ESLP č. 19003/04 a č. 27183/04). Na rozhodnutí súdu o návrhu na neodkladné opatrenie potom nemohla mať za popísaného skutkového stavu vplyv ani skutočnosť, že žalobcovia doposiaľ nezaplatili žalovanému ani istinu úveru. Žiada sa dodať, že ani odklad výkonu záložného práva žalovanému neodníma jeho práva. Navyiac, po právoplatnom skončení konania vo veci samej bude ustálená čiastka, ktorú bude výkonom záložného práva môcť žalovaný uspokojiť. Žalovanému ako peňažnému ústavu odkladom výkonu záložného práva nemôže vzniknúť ťažko napravitelná ujma, pretože záložné právo na liste vlastníctva, zapísanom na spodných nehnuteľnostiach, mu zostáva zachované.

20. Podľa názoru odvolacieho súdu preto dočasná úprava pomerov nariadená súdom prvej inštancie v bode I. napadnutého uznesenia spĺňa svoj základný účel tým, že do rozhodnutia vo veci samej dočasne stabilizuje pomery medzi stranami sporu a súčasne rešpektuje zásadu primeranosti, keďže do vlastníckeho práva žalobcov nebude zasahovať a zároveň vydané neodkladné opatrenie je súčasne zárukou, že žalobcovia neprídu o svoje jediné obydlie predčasným výkonom záložného práva.

21. Nakoľko žalobcovia iné nehnuteľnosti nevlastnia, hrozba straty ich obydlia sama o sebe osvedčuje potrebu naliehavej úpravy pomerov. Samotná strata bývania je zásadným zásahom do práva na rešpektovania obydlia a každý, komu takýto vážny zásah hrozí, musí mať možnosť predložiť primeranosť takéhoto opatrenia na súdne preskúmanie (rozsudok ESLP č. 19003/04 a č. 27183/04). Po právoplatnom skončení konania vo veci samej bude ustálená čiastka, ktorá má byť uspokojená výkonom záložného práva záložného veriteľa (žalovaného), ktorý tak bude môcť v plnom rozsahu realizovať svoje právo vyplývajúce mu zo záložnej zmluvy.

22. S prihliadnutím na uvedené dôvody, odvolací súd pri konštatovaní splnenia zákonných podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia napadnuté uznesenie vo výroku I. ako vecne správne potvrdil.

23. Odvolací súd vyhodnotil ako správny aj procesný postup uplatnený súdom prvej inštancie pri otázke náhrady trov konania spojených s týmto návrhom, ktorý zodpovedá aplikácii ust. § 262 ods. 1 CSP. V tejto línii pokračoval aj odvolací súd tým, že nerozhodoval o nároku na náhradu trov aktuálneho odvolacieho konania, nakoľko o celkových trovách konania, vrátane trov aktuálneho odvolacieho konania, rozhodne súd prvej inštancie v rozhodnutí, ktorým sa skončí konanie vo veci samej.

24. Zároveň odvolací súd dáva zdôrazňuje, že poskytnutie predbežnej ochrany sporným právnym vzťahom prostredníctvom nariadenia neodkladného opatrenia neznamená potvrdenie dôvodnosti podanej žaloby a vôbec neprejudikuje rozhodnutie vo veci samej, ku ktorému dôjde až po vykonaní dokazovania a zhodnotení všetkých relevantných skutočností.

25. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e :

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu **je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa** (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva **v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu** na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia oprávneného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) **uvedie**, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

V Žiline, dňa 29. marca 2019

JUDr. Jana Urbanová
predsedníčka senátu

JUDr. Yvetta Dzugasová
člen senátu

Mgr. Anna Miháliková
člen senátu